

Delegacja KC PZPR na III Zjazd Koreańskiej Partii Pracy

WARSZAWA. — W dniu 18 bm. wyjechała do Phenianu delegacja Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej na III Zjazd Koreańskiej Partii Pracy.

W skład delegacji wchodzi: zastępca członka Biura Politycznego KC PZPR, członek Rady Państwa — Hilary Chelchowski i minister Przemysłu Maszynowego — Roman Fideński.

19-26 kwietnia „DNI LENINOWSKIE” Program uroczystości na Białostocczyźnie

W dniach od 19 do 26 kwietnia obchodzone są uroczystości w całym kraju „Dni Leninowskie” w związku z 86 rocznicą urodzin W. I. Lenina.

W Białymstoku „Dni Leninowskie” zainauguruje w dniu 21 bm. organizowany w Klubie Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej „Uroczysty koncert”. Złoży się nań krótka prelekcja oraz część artystyczna w wykonaniu artystów Teatru im. A. Węgierki i Zespołu Pieśni i Tańca „Podlasie”. Początek koncertu o godz. 18. Podobne koncerty odbędą się w powiatach naszego województwa.

Poza koncertami odbywać się będą w miastach powiatowych i niektórych zakładach pracy wieczornice i odczyty lektorskie dla aktywów. Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej urządzi w „Dniach Leninowskich” wystawę fotografii z życia Lenina i wywiesi specjalne fotogazetki.

A oto program większych imprez organizowanych w Białymstoku w „Dniach Leninowskich”.

W piątek, 20 kwietnia, o godzinie 16 w Klubie TPP-R odbędzie się odczyt pt. „Lenin o polityce współistnienia państw o różnych ustrojach społecznych”. W Ośrodku Dziecięcym WDK o godzinie 11 odbędzie się przepłacone recytacją gawędy pt.: „Lenin — przyjaciel dzieci”.

W niedzielę, 23 kwietnia o godzinie 18 w sali Wojewódzkiego Domu Kultury przy ul. Kilińskiego 8, Leon Siłkowski wygłosi odczyt pt.: „Lenin w

● Wzrost jakości przędzy i tkanin

● Poprawa warunków pracy robotników

Projekt umowy zakładowej w BZPW im. Sierżana

W najbliższych dniach w BZPW im. Sierżana zostanie podpisana zakładowa umowa zbiorowa. Został już opracowany projekt umowy. Przy jego sporządzaniu uwzględniono wnioski załogi zgłoszone w dyskusji nad 5-letnią umową i w trakcie sporządzania projektu umowy.

Załoga BZPW im. Sierżana zobowiązała się m.in. wykonać plan roczny w 100 proc., poprawić jakość przędzy o 0,7 proc. i tkanin o 0,2 proc., podnieść wskaźnik wyprędu o 0,4 proc., przez co wyprodukuje dodatkowo 10.794 kg przędzy o wartości 574 tys. złotych, przekroczyć plan akumulacji o 217 tys. złotych i zaoszczędzić w składowaniu 393 kg przędzy.

Aby stworzyć robotnikom odpowiednie warunki wykonania podjętych przez nich zobowiązań, administracja zakładów zobowiązała się m.in.:

- Zainstalować grzebienie trójkątne w snowdach.
- Ustawić suszarki i wirowki dla włókna luźnego.
- Znormalizować wrzecionach w samoprzanicach.
- Złożyć właściwe kołki do przytrzymywania cewek w skręciarkach. (Uniemożliwi to wypadanie kopek z przędzą).

- Wymienić skrzynki czółenkowe na 70 krosnach.
- Zastosować mechaniczne natłuszczanie mieszanek.
- Zainstalować regulator tasmowy na snowdach w celu równomiernego nawijania osnów.

Z zobowiązań dotyczących poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy wyróżnić należy następujące: urządzić łaźnię w zakładzie „B”, przeprowadzić odmglenie farbiarni przez zastosowanie wentylatorów i nagrzewnic, zainstalować ochronę boczną i pasową na 10 krosnach oraz dźwig jednośladowy w zakładzie „D” w Michałowie.

Dużo uwagi poświęca się w umowie sprawom socjalno-bytowym i kulturalnym załogi. I tak np. administracja zakładów i rada zakładowa zobowiązała się oddać do użytku do dnia 1.VIII br. przedszkole przyzakładowe, dostarczać 40 pracowników z zakładu „B” obiady ze stołowni, „A”, od dnia 1.VI br., zaopatrywać pracowników w żywność z nadwyżek własnego gospodarstwa rolnego, zorganizować w zakładzie „B” chór i zespół baletowy. (s-d)

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

★ A

GAZETA BIAŁOSTOCKA

Organ KW Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

ROK VI. Nr 93 (1436)

czwartek, 19. IV. 1956 r.

Cena 20 gr

BULGANIN I CHRUSCZOW w Londynie

LONDYN. — W dniu 18 kwietnia rano przewodniczący Rady Ministrów ZSRR N. A. Bulganin i członek Prezydium Rady Najwyższej ZSRR N. S. Chruszczow przybyli na pokładzie krążownika „Ordżonikidze” do głównej bazy brytyjskiej marynarki wojennej — portu Portsmouth.

O godzinie 9 rano brytyjski kontrtorpedowiec „Vigo” spotkał na pełnym morzu krążownik „Ordżonikidze” i towarzyszące mu kontrtorpedowce „Smotriaczij” i „Sowierszenyj”.

Po oddaniu salwy honorowej „Vigo” prowadził okręty radzieckie do portu Portsmouth. Grzmia działa baterii twierdzy Portsmouth, gdy o godzinie 10.40 „Ordżonikidze” wpływa do portu. Okręty radzieckie odpowiadają tradycyjnym salutem armatnim.

„Ordżonikidze” zbliża się do nadbrzeża południowego Portsmouth, na którym zgromadziły się oficjalne osobistości, aby powitać N. A. Bulganina i N. S. Chruszczowa.

● Ciąg dalszy na str. 2



W Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbywa się krajowa narada budownictwa. Na str. 2 zamieszczamy korespondencję własną „Gazety” z drugiego dnia obrad. NA ZDJĘCIU: fragment sali obrad podczas plenarnego posiedzenia w dniu 17 bm. CAF — fot. Tyński

Bandung wyzwolił potężne siły

Oświadczenie J. Nehru
w związku z rocznicą
historycznej konferencji

DELHI. — Z okazji pierwszej rocznicy konferencji krajów Azji i Afryki w Bandungu, premier Indii Nehru złożył oświadczenie, w którym wskazał na historyczne znaczenie tej konferencji.

„Bandung — głosi oświadczenie — wyzwolił potężne siły, wskrzesił nowego ducha i nowe nadzieje”.

„W ciągu 12 ubiegłych miesięcy — stwierdza oświadczenie — stosunki między krajami Azji i Afryki jeszcze bardziej się zacieśniły. Z naszymi poglądami coraz częściej liczą się zarówno w Azji i Afryce, jak i na innych kontynentach”.

„W dniu tym — podkreśla oświadczenie — niech narody Azji i Afryki umocnią swą wiarę w cele, które leżą u podstaw konferencji w Bandungu, w zasady pokoju i współpracy któreśmy wspólnie proklamowali”.

Zobowiązania chłopów przed IV Kongresem ZSCh

Zbliża się IV Kongres Związku Samopomocy Chłopskiej. W związku z tym we wsiach naszego województwa odbywają się zebrania członków ZSCh, na których omawia się działalność ogniw samopomocy i zadania, jakie stoją przed każdym kołem, przed każdym członkiem tej organizacji.

Na zebraniach chłopci podejmują cenne zobowiązania dotyczące dalszego rozwoju produkcji rolnej, budowy dróg, rozwoju życia kulturalnego itp.

Na zebraniu we wsi Makowszczyzna (pow. suwalski) chłopci postanowili zasieć w



NA ZDJĘCIU: delegacja woj. białostockiego (od prawej): Al. Litwinienko, kier. budowy z ZBM Białystok, Boł. Chyży, przodujący tynkarz ZBM i dyrektor ZBM inż. Jan Ejsmont

Fot. — CAF

Czyn 1-majowy białostockich kolejarzy

Coraz więcej robotników i załóg przystępuje do podejmowania i realizacji zobowiązań na cześć święta 1 Maja.

I tak załoga Parowozowni Głównej I klasy w Białymstoku na zebraniach grup

związkowych podjęła następujące zobowiązania: brygada robocza postanowiła oczyścić teren parowozowni, brygada naprawy rewizyjnej armatury — wyremontować 2 smoczki, brygada manometrów i zaworów bezpieczeństwa — naprawić 14 manometrów, zakończyć miesięczny plan napraw rewizyjnych i średnich 3 dni przed terminem oraz zmontować ze starych części użytkowych 3 zawory bezpieczeństwa do kotła Pop Cola.

Brygada sprzętów powietrznych i pomp wodnych, naprawy rewizyjnej i średniej również postanowiła plan miesięczny wykonać na 3 dni przed terminem, a brygada tłoków i suwaków naprawy rewizyjnej zobowiązała się kwietniowy plan miesięczny wykonać o 1 dzień wcześniej.

Również załogi parowozów podjęły cenne zobowiązania, w wyniku których zaoszczędzą w kwietniu 130 ton węgla.

kombinatu, poświęcone problemom XX Zjazdu KPZR. W zebraniu udział wzięli serdecznie witani przez kilkusetosobną rzeszę hutników i budowniczych hufy — I sekretarz KC PZPR tow. Edward Ochab. Na zebranie przybyli też członkowie egzekutywy KW PZPR w Krakowie.

Podstawą do wielogodzinnej dyskusji stał się referat wygłoszony przez I sekretarza KC PZPR tow. E. Ochab. W toku dyskusji, w której zabierało głos ponad 20 mówców — robotników, techników, inżynierów — omówiono szereg węzłowych problemów życia partyjnego i społecznego. Szczególnie wiele uwagi zwrócono na konieczność przywrócenia i ugruntowania leninowskich norm pracy partyjnej oraz dalszej, jeszcze pełniejszej demokratyzacji życia politycznego i społecznego poprzez usuwanie szkodliwych skutków kultu jednostki, uciśnienie praworządności i wprowadzenie pełnej jawności.

Szereg wypowiedzi krytycznych padło w związku z zaniechaniami w dziedzinie spraw bytowych.

Dyskusję podsumował tow. E. Ochab, odpowiadając na wiele pytań dotyczących m.in. sytuacji międzynarodowej i spraw gospodarczych kraju.

DZIŚ W NUMERZE

- Fragmenty referatu tow. S. Jędrzychowskiego, wygłoszonego na krajowej naradzie budowniczych — str. 3
- Tę-tę w Śniadowie? — str. 4
- Oaza na Antarktydzie — str. 6

Ciecherz wywodził wykwalkiowymi spawaczy zatrudniał od zakłady Nagrawce Taboru Kolejowego „Lapp” w Lapach, Złoty 1131/110, informacji w sprawie prawnym opłacanej w kraju na Sekcja Eksportu, Warszawa, Al. Jerozolimskie 119, telefon 8-05-05, Biłostockie Zakłady Graniczne, T-7-1123

Przed sesją sejmową

W interesie kobiet

VIII sesja Sejmu PRL, zwołana na dzień 23 kwietnia r. b. obradować będzie między innymi nad wnioskiem o zmianę ustawy o warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Projekt ten przewiduje, prócz dotychczasowych możliwości przerywania ciąży ze względów zdrowotnych lub gdy ciąża jest wynikiem przestępstwa (gwałt, kazirodztwo) — przerywanie ciąży również wówczas, gdy warunki życiowe kobiety są szczególnie trudne.

Zabiegu tego — zgodnie z projektem — dokonywać może jedynie lekarz. On też opiniuje czy wskazania lekarskie, ewentualnie warunki bytowe kobiety są tego rodzaju, że ciążę należy przerwać.

Nie wolno natomiast — i projekt ustawy przewiduje za to kary więzienia — przerywać ciążę bez zgody kobiety oraz dokonywać zabiegu, jeśli zabieg może zaszkodzić jej zdrowiu (jeśli zachodzą przeciwwskazania lekarskie dla dokonania zabiegu).

A zatem, mają ulec zmianie przedwojenne, dotąd obowiązujące przepisy, które poza względami zdrowotnymi (przy czym wskazania lekarskie, pozwalające na dokonanie zabiegu, nie były bliżej sprecyzowane) oraz gdy ciąża jest następstwem przestępstwa — odrzucają wszystkie inne przyczyny, dla których kobieta pragnie lub musi poddać się zabiegowi.

URODZENIE DZIECKA
NIE MOŻE BYĆ TRAGEDIA

A przecież każdy z nas zna wiele wypadków, gdy ciężkie warunki mieszkaniowe czy bytowe, gdy posiadanie już kilkorga dzieci sprawia, że urodzenie dziecka przestaje być wydarzeniem radosnym — jakim być powinno — a staje się niepożądanym ciężarem, jakimś „straszakiem” pojawiającym się nad związkiem dwojga ludzi, niekiedy wręcz tragedią.

Zadna normalna kobieta nie wyrzeka się potomstwa, ale ponieważ na równi z mężczyzną ma ona dziś swoje ambicje i cele, życiowe także poza macierzyństwem, chodzi o to, by rodzica dzieci wówczas, gdy tego dziecka z radością oczekuje. W możliwie najlepszych warunkach zdrowotnych i materialnych, i zgodnie z planami żywiołymi rodziców, a więc gdy ukończą studia, będą mieli lepsze warunki mieszkaniowe itp.

Nie przypadek, ale sama kobieta winna również decydować, ile chce mieć dzieci. Jest w tym głęboka troska o dziecko, bo czy będzie miało odpowiednie warunki rozwoju szóstę z kolei dziecko kobiety, której mąż — pijak trwoni zarobek z kolegami, a pięcioro drobnych dzieci uniemożliwia jej pójście do pracy? Czyż otoczy odpowiednią opieką swe dziecko 17-letnia samotna matka, dzieląca z kilkoma towarzyszami wspólny pokój hotelu robotniczego? Albo studenckie małżeństwo, mieszkające „kątami” lub w Domu Akademickim? Tego rodzaju przykłady można mnożyć w nieskończoność.

GŁOS NAUKOWCÓW

Projekt nowej ustawy jest wynikiem wszechstronnych konsultacji z najwybitniejszymi specjalistami. Zagadnieniu temu poświęcona była konferencja naukowa, zwołana przez Ministerstwo Zdrowia. Zabierało na niej głos 23 profesorów i lekarzy-ginekologów, z których znaczna większość wypowiedziała się za rozszerzeniem wskazań przerywania ciąży ze względów społecznych.

Przerywanie ciąży traktować się będzie jako ostateczność. Ministerstwo Zdrowia i nasz przemysł farmaceutyczny winny zatroszczyć się o import i produkcję środków antykoncepcyjnych tak, by konieczność zabiegu operacyjnego zachodziła możliwie rzadko.

Nowa ustawa będzie miała duże znaczenie społeczne. Jak bowiem obliczają lekarze — liczba niedozwolonych zabiegów dokonywanych przeważnie w szkodliwych dla zdrowia, antysanitarnych warunkach i to często przez różne „babki” i akuszerki, wynosi w skali krajowej 600 tysięcy rocznie. Tragiczne epilogi tych zabiegów odbywają się nieraz w szpitalu czy zakładzie medycyny sądowej. Wiele kobiet przyplacając je życiem, wiele ciężkimi schorzeniami.

Kobiety mające pieniądze i znajomości — znajdowały zawsze lekarza, który podejmował się zabiegu i za „ryzyko” kazał sobie dobrze zapłacić. Im więc nie groziły powikłania... Ale te bez pieniędzy i znajomości, gdy nie chciały rodzić dziecka, trafiały do osób niepowołanych...

Wielki już zatem był czas zlikwidować tę anomalię, tę kobiecą krzywdę.

BGR.

★ SPORT ★ SPORT ★ SPORT ★ SPORT ★ SPORT ★

Kolarze CSR staną na starcie

IX Wyścigu Pokoju bez „Honzy” Veselego

★ Bogaty program spotkań piłkarskich

W tegorocznym Wyścigu Pokoju zabraknie na starcie jednego z najpopularniejszych uczestników tej impre-

zy — „Honzy” Veselego. Czechosłowak brał, jak wiadomo, udział w przygotowaniach kadry CSR, ale tym razem wykazał brak formy i nie stanie na starcie w Warszawie.

Po ostatnich trzech wyścigach kontrolnych Czechosłowacy ustalili następujący skład swojego zespołu: Kubr, Krivka, Novak, Venclovsky, Cahoj i Plank (rezerwowi Svab i Uhliarik).

Jak co roku, podczas IX Wyścigu Pokoju rozegrane zostaną w miastach etapowych międzynarodowe spotkania piłkarskie. W Polsce gościć będzie czołowa drużyna NRD Lokomotiv (Lipsk) i jedna z drużyn CSR. Niemcy grać będą 2 maja w Warszawie z miejscową Gwardią oraz 4 maja w Stalinochorzowie z Ruchem Chorzów. Natomiast Czechosłowacy spotkają się 3 maja w Łodzi z ŁKS oraz 5 maja we Wrocławiu z reprezentacją tego miasta.

Ponadto dwie polskie drużyny będą grały po 2 mecze w miastach etapowych w NRD i CSR: Stal Sosnowiec w NRD, a Budowlani Opole w CSR.

Dwa bezbłędne
rozwiązania
„TOTKA”

Komisja programów i ustalania wygranych PPP Totalizator Sportowy zakończyła prace nad sprawdzaniem kuponów, które wpłynęły na IV konkurs „Totka” z 17 bm.

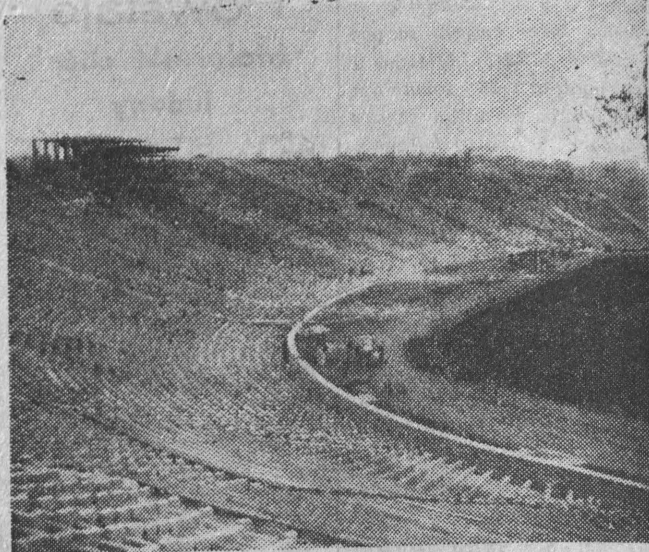
Podobnie jak przed tygodniem tylko dwóch uczestników konkursu bezbłędnie odgadło wszystkie wyniki spotkań objętych zakładem otrzymując nagrody po 100 tys. zł. Są to szczęśliwi posiadacze kuponów: seria G Nr 0644353 (z Warszawy) i seria B Nr 0103380 (z Mielca). Rozwiązania z jednym błędem nadesłało 193 uczestników konkursu. Otrzymają oni nagrody po 9.654 zł.

Znowu na starcie niezmordowani
KOLARZE

Nasi białostoccy kolarze nie znają ostatnio granic w czasie i przestrzeni. Po kilku wyścigach kolarskich, spotkali się znowu w najbliższą niedzielę, 22 bm., w kolarskim wyścigu klasyfikacyjnym, organizowanym przez Radę Okręgową ZS Włókniarzy na dystansie 60 km (Białystok — Jeżewo — Białystok) z metą przy boisku Kolarza.

Prawo startu w wyścigu mają zawodnicy zarówno sklasyfikowani jak i nie sklasyfikowani. Zgłoszenia przyjmuje RO ZS Włókniarzy przy ul. Kilińskiego 8 do 20 bm.

Zawodnicy powinni się zebrać w niedzielę, 22 bm., o godz. 10 przy hali ZS Sparta, a komisja sędziowska o godz. 10.30 na stadionie ZS Sparta w Zwierzynie.

Stadion — gigant w Chorzowie
przybiera realne kształty

Roboty przy budowie gigantycznego stadionu sportowego w Chorzowie nabierają coraz większego rozmachu. W dniu 4 maja 1956 r. uczestnicy IX Międzynarodowego Kolarskiego Wyścigu Pokoju wjadą na metę nowootwartego stadionu w Chorzowie, gdzie odbędzie się zakończenie III etapu tegorocznego Wyścigu Pokoju. CAF — fot. Szymański

W sobotę — bawią się sportowcy
i oklaskują zwycięzców
„KONKURSU-PLEBISCYTU”
redakcji „Gazety Białostockiej” i WKKF

A więc sportowcy! W najbliższą sobotę, 21 bm., o godz. 19 w sali Klubu KW MO w Białymstoku przy ul. Lenina odbędzie się nie lada uroczystość. Czołowym sportsmenom Białostoczyni i kibicom sportowym — zwycięzcom organizowanego przez redakcję „Gazety Białostockiej” i WKKF „Konkursu-Plébiscytu” na 5 najlepszych sportowców Białostoczyni za rok 1955” wręczone zostaną cenne nagrody rzeczowe, dwie karty wolnego wstępu na imprezy sportowe oraz wartościowe książki. Uroczystość tę uatrakcyjni bezalkoholowa zabawa taneczna, na której przygrywać będzie wojskowa orkiestra jazzowa.

Na imprezę tę proszeni są przede wszystkim sportowcy i działacze. (Dla zwycięzców konkursu i działaczy wstęp na uroczystość za okazaniem zaproszeń wolny, dla reszty za opłatą).

Sportowcy! Pokażmy w sobotę, że potrafimy ocenić należycie naszych najlepszych,

bawmy się tak, jak na sportowców przystało.

Przypominamy — sobota 21 bm. godz. 19, sala Klubu KW MO przy ul. Lenina.

A oto honorowa lista nagród dla zwycięzców „Konkursu-Plébiscytu”:

Nagrody dla sportowców, wytypowanych przez ogół 1. — szek Tarasiewicz — odbiornik radiowy „Pionier”, 2. Błażej Karczewski — teczka skórzana, 3. Lucyna Werpachowska — efektowna i ródna torba gospodarska, kosmetyczka i perfumy „Poemat”, 4. Tadeusz Paczuszko — komplet przyborów do golienia i sportowy krawat, 5. Bronisław Gurzęda — komplet przyborów do golienia, 6-10. Zbigniew Dondziło, Jerzy Chomoniuk, Konrad Wiśniński, Piotr Cechmistro i Józef Sienkiewicz — wartościowe książki.

Nagrody dla czytelników, którzy prawidłowo, albo w przybliżeniu odgadli kolejność 5 najlepszych:

Lidia Kiryewska, Białystok, ul. L. Waryńskiego 24, m. 6 — karta wolnego wstępu na imprezy sportowe. Ob. Stanisław Hake, B-stok, ul. Ciechanowska 3, Antoni Kraśnicki, Białystok, Majowa 4, Henryk Matejczyk, Białystok, ul. Nowotki 18 m. 13 i Jadwiga Sawicka, Białystok, ul. Wiejska 30 m. 1 — otrzymają wartościowe książki.

Nagrody dla czytelników, którzy przysłali najciekawsze wypowiedzi na temat kolejności 5 najlepszych sportsmenów otrzymują:

Stefan Borecki, Białystok ul. Okopowa 15 m. 2 — karta wolnego wstępu na imprezy sportowe.

Ob. ob. Teresa Malesińska, Lic. Ogólnokształcące, Knyshyn, pow. Mońki, Maria Stankiewicz, Białystok, ul. Warszawska 63, Jan Dziemińsko, Państw. Technikum Rolnicze, Dojlidy Fabryczne 26 i Zbigniew Woros, Białystok, ul. Młynowa 24 — nagrody książkowe. (ko)

UWAGA,
kandydaci na sędziów
lekkoatletyki!

W piątek 20 bm. o godz. 15 w lokalu MKKF odbędzie się egzamin kandydatów na sędziów lekkoatletyki. Zgłosić się powinni wszyscy ci, którzy już mają staż w sędziowaniu i chcą być sędziami i a

Oaza na Antarktydzie

Ostatnio radziecka prasa i radio przyniosły rewelacyjne wiadomości o nowych odkryciach na Antarktydzie. Uczni radzieccy przebywający w bazie „Mirnyj”, założonej we wschodniej części szóstego, nie zbadanego dotychczas lądu postanowili przeprowadzić czołowe uderzenie na krainę wiecznych lodów i śniegów. Obszerne sprawozdanie z pierwszej odkrywczej wyprawy do serca Antarktydy zamieścił na łamach moskiewskiego dziennika „Trud” członek ekspedycji, I. Denissow.

Grupa uczestników radzieckiej ekspedycji antarktycznej postanowiła wyruszyć w styczniu br. do jednej z największych oaz we wschodniej części tego kontynentu. Odległość dzieląca bazę „Mirnyj” od miejsc, w którym przypuszczalnie miała znajdować się oaza, wynosiła 370 km — jak się okazało z pomiarów.

Uczni radzieccy wyruszyli na dwóch samolotach w kierunku Ziemi Królowej Maud, położonej na wschód od bazy „Mirnyj”. Na pokładzie pierwszego samolotu, prowadzonego przez polarnego lotnika Iwana Czerewicznego, znajdował się kierownik sekcji geologiczno-geograficznej, Eu-

geniusz Korotkiewicz wraz z grupą współpracowników.

Samoloty lądują na idealnie gładkim lotnisku lodowym. Na północnym zachodzie rysuje się majestatyczna sylwetka lodowca Shaeckletona; od południowego wschodu rozciąga się wielka równina. Z samolotu wysuwają się żaglowe sanie i kierują ku widocznemu niedaleko jezioru. Po dziesięciominutowej jeździe okazuje się, że ta niepozorna, jak wydawało się z góry, „kropla” wody liczy kilka kilometrów długo-

ści i jest największym jeziorem w tej oazie.

Uczni rozchodzą się w różne strony, badając skały, florę i faunę nieznanego dotychczas zakątka lądu. Stwierdzają, że jezioro należy do słodkowodnych, co obala lansowaną dawniej teorię o wulkanicznym pochodzeniu oaz antarktycznych. Ich zdaniem, na powstanie oazy nie wpłynęły żadne procesy termiczne, zachodzące wewnątrz skorupy ziemskiej; według uczonych radzieckich, odsunął się tylko w tym

miejsu lodowiec pokrywający Antarktydę, wystawiając w ten sposób ląd na działanie promieni słonecznych. Pod ich wpływem rozpuścił się lód i śnieg, a woda spłynęła licznymi strumieniami do zagłębienia wśród skał, tworząc poszczególne jeziora.

W dalszym ciągu badań stwierdzono, że w oazie tej ziemia nagrzewa się w południe do temperatury plus 25 stopni. Ogrzana woda i kamienisty lód wytwarzają potężne fale ciepłego powietrza, które powodują lokalną cyrkulację wiatrów, całkowicie niezależną od straszliwych huraganów szalejących nad kontynentem Antarktydy. Roślinność składa się przeważnie z pokrywających kamienie porostów o czarnej, szarej i białej barwie. W źródłach strumieni trafiają się mchy.

Z istot żywych napotkano w oazie ptaki — śnieżyste albatrosy, gnieźdzące się w rozpadlinach skalnych oraz pomorniki — polarne mewy i niewielką, czarną ptaszkę morską — kaczurkę. Tajemnica skąd czerpią te ptaki pożywienie, została odkryta z chwilą odnalezienia w głębi słodkowodnych jezior czerwonych raczków, zwanych cyklopami oraz innych drobnych żyjątek, tworzących tzw. plankton. Odkryta przez wyprawę Korotkiewicza oaza zajmuje powierzchnię około 500 km kw.

Jak wiadomo z innych źródeł, oazę tę urzeli po raz pierwszy wojskowi lotnicy niemieccy, przelatujący w



Na Antarktydzie. Pojawienie się ludzi nie przestraszyło morsa, który spokojnie wygrzewa się na słońcu. Fot. — CAF